Skolinspektionen

Säters kommun
kommun@sater.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja ett positivt skolklimat vid Klockarskolan i Säters kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Klockarskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet, med fokus på årskurserna 7-9. Detta omfattar hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat, och hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Klockarskolan i följande utsträckning:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

• Lärare och annan personal behöver utveckla sitt ledarskap och bemötande för att stärka ett positivt skolklimat samt involvera eleverna i arbetet med att främja trivsel och trygghet samt skapa aktiviteter som bidrar till positiva relationer.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

• Rektorn behöver utveckla och leda ett långsiktigt arbete med tydliga mål för att främja ett positivt skolklimat samt ge personalen förutsättningar att utveckla gemensamma arbets- och förhållningssätt och den kompetens som arbetet kräver.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 11 maj 2027 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas

Redogörelsen skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:6598) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Det varierar i vilken utsträckning lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och om de i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Eleverna har vuxna som de kan vända sig till på skolan, men alla elever har inte någon vuxen som de känner förtroende för, även om de trivs med de flesta av sina lärare. Det finns personal tillgänglig utanför lektionstid, framför allt i området kring den gemensamma cafeterian. Även om det finns vuxna som samtalar med eleverna och visar intresse för deras liv utanför skolan, varierar det i vilken

utsträckning personalen interagerar med eleverna. Det skiljer sig exempelvis åt i vilken utsträckning personalen hälsar på eleverna, samtalar med dem och visar intresse för dem under rasterna och i matsalen. Runt biljard- och pingisborden finns få vuxna närvarande. När personalen passerar eleverna uppmärksammar eller agerar de inte konsekvent vid olämpligt språkbruk eller andra situationer där eleverna bryter mot skolans regler. Det saknas också ett enhetligt förhållningssätt bland personalen i hur de hanterar sådana situationer. Personalen förklarar inte alltid skälen till sina tillsägelser, och deras agerande kan uppfattas som strängt. Det är annan personal än lärarna som har huvudansvaret för kontakten med eleverna utanför lektionstid. De ansvarar bland annat för att ta emot eleverna på morgonen. Eleverna upplever dock inte alltid att någon vuxen tar emot dem när de kommer till skolan. I matsalen förekommer det att personal sitter tillsammans med eleverna och samtalar med dem men det händer också att elever sitter utan personal vid sin sida, och att vissa elever sitter ensamma.

Arbetet med att involvera eleverna i främjandet av ett positivt skolklimat är begränsat. Mentorerna ansvarar för att utifrån en planering leda diskussioner om värdegrundsfrågor i sina klasser, exempelvis om relationer, gemenskap och trygghet. Det varierar dock mellan klasser och årskurser i vilken utsträckning planeringen följs. Även om mentorerna tar upp olika värdegrundsfrågor i sina klasser sker det ofta som en reaktion på att något har hänt och behöver hanteras. Samtalen med eleverna får därför främst en åtgärdande inriktning snarare än att långsiktigt främja ett positivt skolklimat. I vissa klasser, exempelvis i årskurs 7, får eleverna genomföra gruppövningar för att stärka gemenskapen i klassen och lära känna varandra. Eleverna har klassråd och det finns elevråd på skolan. Deras möjligheter att påverka klimatet på skolan är dock begränsade. Vid varje läsårsstart går personalen igenom skolreglerna. Personalen samtalar dock inte med eleverna om vilka förväntningar de har på hur eleverna ska bemöta varandra. De har inte heller förankrat skolreglerna på ett sätt som ger eleverna möjlighet att vara delaktiga genom att lämna synpunkter på eller förslag till skolreglerna.

Personalen genomför få gemensamma och organiserade aktiviteter där elever från olika årskurser och klasser möts för att främja ett positivt skolklimat. Det saknas gemensamma arbetssätt på skolan för att skapa gemenskap mellan eleverna på skolan. Det finns exempelvis få traditioner där elever möts över klass- och årskursgränser, även om de på skolan genomför Klockarskolans dag och gemensamma avslutningar. De aktiviteter som genomförs, exempelvis friluftsdagar och trivselaktiviteter, sker oftast klassvis. Under skoldagen saknas organiserade aktiviteter som ger eleverna möjlighet att mötas över klass- och årskursgränser eller som syftar till att fånga upp elever som är ensamma. Eleverna kan låna spel och

använda biljard- och pingisbord, men det saknas gemensamma aktiviteter som främjar möten och gemenskap mellan eleverna. Klasserna kan tillsammans med mentor påverka vad de ska göra för typ av trivselaktiviteter under mentorstiden några gånger per termin. Det händer också att enstaka elever, genom sitt deltagande i Skol-IF är med och arrangerar tävlingar eller turneringar. Som ett sätt att öka elevernas ansvarstagande för skolans miljö förekommer det att eleverna får använda medel till aktiviteter eller inköp av spel som kommer dem till del. I övrigt finns få möjligheter för eleverna att ta ansvar för att planera och genomföra aktiviteter för andra elever.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan personal behöver utveckla sitt ledarskap och bemötande för att stärka ett positivt skolklimat samt involvera eleverna i arbetet med att främja trivsel och trygghet och samt skapa aktiviteter som bidrar till positiva relationer.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att personalens ledarskap inte är likvärdigt och konsekvent, vilket påverkar möjligheterna att skapa och upprätthålla ett positivt skolklimat. Arbetet med att involvera eleverna och ge dem förutsättningar att förstå hur de kan bidra till trivsel och trygghet är otillräckligt. Det saknas tydliga strategier och kontinuitet för att eleverna ska förstå skolans värdegrund. Det saknas även regelbundna aktiviteter som syftar till att stärka gemenskapen och trivseln bland eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare och annan personal, under ledning av rektorn, utvecklar det gemensamma arbetet för att främja ett positivt skolklimat och stärka det relationsskapande arbetet med alla elever. Det innebär bland annat att personalen behöver vara mer aktiv i att ta kontakt med och uppmärksamma elever i skolans olika miljöer. Ett tydligt och stöttande bemötande behöver också tillämpas mer konsekvent. Lärare och annan personal behöver utöva ett ledarskap som skapar förutsägbarhet genom en konsekvent tydlig och rättvis kommunikation om hur det sociala samspelet ska ske. De behöver även bemöta eleverna med respekt och omtanke, upprätthålla ordning utan att vara auktoritära samt kommunicera höga förväntningar på ett motiverande sätt. Personalen behöver utveckla arbetssätt för att kontinuerligt involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat. Eleverna behöver få möjlighet att diskutera hur de upplever trivseln och tryggheten på skolan och personalen behöver ta till vara deras synpunkter. Det kan exempelvis ske

genom återkommande samtal om bemötande, relationer, gemenskap och respekt för olikheter, där eleverna också får reflektera över konkreta situationer i skolvardagen. Dessa tillfällen bör planeras och genomföras i samtliga årskurser så att alla elever får likvärdiga möjligheter att delta. Skolan behöver även organisera fler möjligheter för eleverna att mötas och utveckla relationer med varandra. Det kan exempelvis handla om återkommande skolövergripande aktiviteter där elever från olika klasser och årskurser får möjlighet att lära känna varandra och utveckla gemenskap. Eleverna kan också ges möjlighet att ta ansvar för att planera och genomföra gemensamma aktiviteter.[1]

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat på skolenheten är begränsat. Det finns personal som har i uppdrag att möta eleverna vid skolstart och finnas tillgänglig för dem i gemensamma utrymmen under hela skoldagen. Det saknas tydliga arbets- och förhållningssätt för att skapa trivsel och trygghet på skolan. Arbetet präglas i hög grad av ett reaktivt förhållningssätt, där åtgärder främst sätts in när

[1] Skolverket (2022), *Skapa trygghet för lärande – om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling.*

problem uppstår, snarare än av ett systematiskt främjande och förebyggande arbete för att skapa en positiv skolmiljö. Rektorn har visserligen varit tydlig med att personalen ska arbeta för att bygga goda relationer med eleverna, men inte närmare definierat hur det ska genomföras. Rektorns insatser för att främja trivsel och trygghet i lokalerna är få. Förutom i cafeterian finns det få platser där eleverna kan sitta och umgås under rasterna. Rektorn har visserligen ordnat så att det finns ett biljardbord tillgängligt för eleverna, men i övrigt har få insatser genomförts för att erbjuda eleverna meningsfulla aktiviteter. Skolgården är inte anpassad efter elevgruppens behov men det finns planer på att bygga om den för att öka trivseln och skapa fler möjligheter för eleverna till aktiviteter utomhus. Även om eleverna besvarar enkäter om trygghet och deltar i trygghetsvandringar, som ger rektorn underlag för att avgöra var personalen behöver vara närvarande, efterfrågas sällan elevernas synpunkter på skolklimatet.

Rektorn tar inte ett tillräckligt ansvar för att lärare och annan personal ska utveckla gemensamma arbets- och förhållningssätt. Det förekommer inte kontinuerliga diskussioner om hur personalen gemensamt ska arbeta för att skapa trygghet och trivsel, exempelvis hur personalen ska bygga goda relationer. Det förekommer att personalen diskuterar arbetet med att förebygga elevers frånvaro. Exempelvis har personalen utifrån olika case diskuterat hur de ska bemöta elever med omfattande frånvaro. Det saknas dock ett fokus på hur personalen ska arbeta främjande och förebyggande för att skapa ett positivt skolklimat. På gemensamma möten diskuterar personalen exempelvis skolregler och vad som händer om en elev bryter mot dessa, men det förs i liten utsträckning diskussioner om vilka insatser som kan bidra till att förebygga problem. Rektorn har inte organiserat något arbete där personalen gemensamt identifierar problem och utmaningar eller enas om lösningar för att skapa ett positivt skolklimat. Rektorn har inte heller sett till att lärare och annan personal får möjlighet att diskutera och utveckla en gemensam syn på hur värdegrundsarbetet ska bedrivas i klasserna, trots att rektorn vet att arbetet skiljer sig åt.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Rektorn ger personalen stöd i det relationsskapande arbetet men det saknas i stor utsträckning kompetensutveckling i arbetet med att främja ett positivt skolklimat. Lärare som har svårigheter att bygga elevrelationer kan auskultera hos andra lärare för att ta del av goda exempel på hur de kan agera. De kan också få stöd av rektorn, mentorerna eller elevhälsan i frågor som exempelvis rör bemötandet av specifika elever. Trots identifierade behov av kompetensutveckling kring hur personalen kan arbeta förebyggande mot rasism har inte några fortbildningsinsatser skett. De har inte heller tagit del av någon utbildning om olikheter eller HBTQI-frågor.

Personalen har istället fått kompetensutveckling om bland annat traumamedveten omsorg.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla och leda ett långsiktigt arbete med tydliga mål för att främja ett positivt skolklimat samt ge personalen förutsättningar att utveckla gemensamma arbets- och förhållningssätt och den kompetens som arbetet kräver.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte leder ett strategiskt arbete för att elever ska trivas och vara trygga. Det saknas tydliga mål och gemensamma arbets- och förhållningssätt för hur arbetet med att främja ett positivt skolklimat ska bedrivas. Rektorn har visserligen uttalat att personalen ska arbeta relationellt men har inte tydliggjort vad det innebär. Det arbete som bedrivs är främst åtgärdande. Personalens möjlighet att utveckla förståelse för vad som bidrar till ett positivt skolklimat och att skapa samsyn kring hur arbetet ska bedrivas är begränsad. Arbetet riskerar därför att bli splittrat och otydligt, vilket begränsar elevernas trivsel och trygghet. Det saknas en långsiktig plan för kompetensutveckling utifrån personalens behov, exempelvis när det gäller frågor om olikheter och rasism samt hur personalen kan arbeta främjande för att skapa ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med personalen utvecklar ett arbete med tydliga mål för att skapa ett positivt skolklimat. Utifrån vad som krävs för att eleverna ska trivas och vara trygga i skolan behöver rektorn utveckla en plan där skolans mål, arbets- och förhållningssätt samt värdegrundsarbetet konkretiseras. Rektorn bör även se till att lärare och annan personal ges förutsättningar att utveckla och diskutera gemensamma arbets- och förhållningssätt samt få en tydlig bild av vad som förväntas av dem i vardagen och hur de kan bidra till skolans övergripande arbete. Det är viktigt att personalen har en samsyn kring bemötande och ledarskap, så att de agerar enhetligt och konsekvent i mötet med eleverna. Personalen behöver få kontinuerlig vägledning, stöd och kompetensutveckling som stärker arbetet med att skapa ett positivt skolklimat. Exempelvis behöver personalens kunskaper stärkas om hur de kan arbeta främjande och förebyggande med frågor som rör olikheter, rasism och inkludering samt om ledarskap och bemötande.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Beslutsfattare
Signerat av: Camilla Adler

X Astrid Kling

Föredragande
Signerat av: Astrid Kling

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Larsson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna.

Av 5 kap. 3 § 1–2 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero och ett arbete för att upprätthålla tryggheten och studieron. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 a § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 38 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 7–9, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Klockarskolan i Säters kommun ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Klockarskolan den 1 och 2 oktober 2026. Besöket genomfördes av utredarna Maria Larsson och Astrid Kling.

Klockarskolan är en 7-9-skola i Säters kommun. I skolenhetens lokaler finns även anpassad grundskola. Kommunen har en högstadieskola och det är Klockarskolan. Skolan har i nuläget fem klasser i varje årskurs med sammanlagt 337 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Tre observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 7–9. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnena under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?

2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal arbetar medvetet utifrån skolans gemensamma förhållningssätt för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.